

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. VII. Dissertationis III. Articuli I. An jus Patronatûs, & jus supremæ Advocatiæ in Ecclesias adversus supremum Principem præscribi possit? & an vicissim valeat Princeps præscribere jus eligendi, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

§. VII. Dissertationis III. Articuli I.

An jus Patronatûs, & jus Supreme Advocatiæ in Ecclesiis adversus supremum Principem præscribi possit? & an vicissim valeat Princeps præscribere jus eligendi, aut nominandi Episcopos aliosve Rectores Ecclesiarum in suo Territorio?

463. **S**uppono primò jus Patronatûs, & jus Advocatiæ aliquando sumi pro uno eodémque jure ut in *c. cum autem 24.* & Fagnan, *ibid.* n. 3. c. 6. de jure patronat. Laym. *ibi num. 1.* Hinc jus Canonicum de utroque tractat sub eodem tit. cum ad Patronum Ecclesiæ spectet eandem defendere; ideo in jure æquiparantur eo, quod utrumque jus sit Ecclesiæ beneficio concessum, utpote jus spirituale consequenter annexum *c. de jure 16. h. t.* cujus de se sunt laici incapaces.

Suppono secundò regulariter tribus modis aliquis fit Patronus; 1. *Fundatione, Edificatione, & Dotatione* Gloss. *recepta in can. pia mentis 26. 16. q. 7.* quos complexa est versu sequenti.

Patronum faciunt dos, edificatio, fundus.

Dixi regulariter, quia etiam privilegio Apostolico, & præscriptione potest acquiri patronatus; Apostolico inquam, quia solus Pontifex id potest concedere *c. 2. de reb. Eccles. non alienand.* Hic titulus est à Trid. *Sess. 25. c. 2. de ref.* abolicus, nisi fuerit privi-

legium ex causa onerosa datum *Wiest. h. t. n. 152.* aut id habuerint personæ Imperatoris, aut Regiæ aut Supremæ dignitatis jura imperij habentes, aut fuerit concessus in favorem Generalium studiorum cit. *Trident.*

Item acquiritur præscriptione *C. querelam 24. de Elect.* non tamen sine distinctione, nam contra Patronum laicum præscribitur tempore tanto, quanto cætera ejus jura & bona *Molin. de just. Disp. 70. §. quando contra Ecclesiasticum ab Ecclesiasticis absolvitur præscriptio lapsu 40. annorum C. 4. 6. & 8. de præscript.*

Dixi ab Ecclesiasticis, quia laicus non potest præscribere patronatum contra Ecclesiam liberam, nec contra patronum Ecclesiasticum, nisi à tempore immemoriali fuerit in quasi possessione secundum Sententiam Fachin. *lib. 8. controuv. c. 24. vers. licet enim.* Quia laicus est incapax quasi possessionis juris patronatûs extra casus à jure concessos proximè relatos. At melius distinguit *Wiest. n. 174.* cum Barbos. *Affirmans,* quod ante Trident. laicus contra patro-

num laicum potuerit præscribere non minus, quam reliqua immobilia: contra Ecclesiasticum spatio annorum 40. per cc. tria proximè Capitula, uti, & contra Ecclesiam liberam cum titulo (hoc secluso præscriptio requiritur cum tempore immemoriali) quia jus Canonicum laicos fecit capaces patronatûs tam quoad proprietatem *c. quoniam 3. & c. nobis 25. h. t.* quam quoad possessionem *cit. c. querelam, &c. ibi: cum constiterit, &c.* At post Trid. nequit laicus præscribere nisi lapsu temporis immemorialis, nec sic, nisi adhibitis authenticis scripturis, quibus ostendat annis 50. fuisse præsentationes continuatas cum effectu *cit. Trid.*

464. Quamvis per numerum priorem jus patronatûs, & jus advocatiæ promiscuè in jure Canonico sumantur, hodie tamen sumpta propriè distinguuntur; hinc antiquitus residebant in eadem persona, nunc sæpe separantur subjectis, cum non rarè ad unum spectet patronatus, ad alium jus Advocationis; Advocatus enim, nisi sit simul patronus, nequit præsentare, quare gloss. *in c. 23. verb. Jus Advocationis h. t.* ait: *alij dicuntur patroni, & alij Advocati.*

Distinctio hæc desumitur ex diversis utriusque operationibus; nam præcipuus actus juris patronatûs est jus præsentandi ad vacans Beneficium Clericum idoneum; juris verò advocatiæ effectus primarius est *jus defendendi Ecclesiam contra violentos oppressores, nempe hæreticos, aliòsve fidei hostes, & curandi, ne bona Ecclesiæ dissipentur: ea enim de causa Advocati vocantur Custodes & defensores Ecclesiarum.* Hinc bene describit Advocatiæ in ge-

nere Martinus Magerus de Schönberg J. C. & Consiliarius Archiducis Leopoldi *in suo tomo de Advocatia Armata c. 5. n. 22. quod sit jus in Clientelam susceptos, eorumque bona contra vim, & injuriam defendendi sub anno plerùmque honorario, vel jure constitutum, vel conventionem, alijsve modis introduclum.*

Advocatus sic sumptus à Germanis vocatur *Bogtz Herr* (in Cæsareis Provincijs regulariter dicitur *Grund Herrschafft / Grund Obrigkeit Burgfried* apud Beckmannum *in Statutario Styria verbo Vogteja*) seu Dominus Jurisdictionis alicujus Territorii à jurisdictione criminali separata; Est ergo *Vogteja* se hodie jurisdictio civilis, ac inferior non se extendens ad Capitalia, sed his inferiora delicta punienda. *Vogteja* verò circa Ecclesiam est *jurisdictio civilis circa Ecclesiam, & hujus bona conservanda.* Ita *cit. Author. verb. Advocatia* (definitionis hujus falsitas constabit à n. 468.) qui *verbo Vogteja* credit, quod Advocatia antiquitus duxerit Originem exinde, quod Domini Territoriales tam Ecclesiastici, quam laici tempore belli, alicujusve calamitatum, ut essent securiores adversus violentias, subjecerint se, suosque subditos ad tempus, vel perpetuo potentioribus (quorum armis deferentur) reservantes sibi jurisdictionem territorialem; si ad tempus vocatur Advocatia precaria, seu ad nutum revocabilis, cujusmodi nunc rara datur in his Regionibus teste Beckmann, si est perpetua, est hæreditaria, solèque vocari jus clientelare transiens ad hæredes. Si est Advocatia juncta incolatui, cliens ejus est etiam subditus Advocati, & Pro-

recto-

rectoris sui, secus cliens sine incolatu, seu Domicilio nam per Domicilium juris fortitur forum hujus, secus cliens sine Domicilio.

465. Jurisdictio Vogteutica teste Beckmanno *Verb. Vogteja* est duplex: Superior, & Inferior. Prior est quoddam Regale Supremi Principis; posterior competit inferioribus Dominis.

Item est *Ecclesiastica, & Sæcularis*: prima dicitur talis, quando protegendi sunt Ecclesiastici, etsi Protector sit Sæcularis, è contra Sæcularis est, dum clientes sunt laici, etsi Protector sit Ecclesiasticus.

Superior Advocatiæ jam à temporibus Coronæ Occidentalis Imperialis ad Germanos à Pontifice translata exordium sumpsit, fuitque hæc Imperatorum creatio in eum finem instituta, ut essent Patroni, ac Defensores Ecclesiæ Catholicæ contra hæreticos, aliosvè quoscunq̃ fidei hostes extirpandos, &c. quapropter circa hæc, & alia Juramentum fidelitatis Imperatores Electi præstare solent Pontifici, Molin. *tom. 1. tract. 2. Disp. 24. vers. licet autem circa fin.* Suprema Advocatiæ Imperatoris dignitati ex Privilegio Pontificio annexa se extendit ad Ecclesias totius Romani Imperij, ac ditiones Cæsareas. Eadem competit Regibus, &c. in suis Regnis. His præsuppositis.

466. Respondeo primò ad quæstionem §. Patronatum prout contradistinctum ab Advocatiæ superiore contra quemcunq̃ Principem etiam Imperatorem præscribi posse non minus, quam quævis alia jura, & bona Principis non ut Principis, sed ut possessoris privati (de quibus *num. 459.*) præscribi posse,

quia circa hoc Principes non habent ullum speciale Privilegium, ejusmodi patronatus sunt illi, quos Principes comparant uno ex tribus modis *num. 463.* in suppositione secunda expositis.

De Advocatiæ supreme idem videtur dicendum, nam hæc cum sit gratia sedis Apostolicæ, non est ex rebus dignitati Principis intrinseca, nec reservata, &c.

Resp. Nihilominus secundò præscribi non posse, pro hac assertionem nullum reperio Authorem, etsi diligenter inquisitum, eam tamen colligo ex fine supremæ Advocatiæ, favetque Laym. *inc. præterea 23. n. 1. b. t.* ubi in terminis tradit patronatum sine consensu Ecclesiæ donari posse loco Religioso, secus jus Advocatiæ dans rationem, quod multum interfit Ecclesiæ, qualem habeat Advocatum, seu Protectorem, secus qualem habeat Patronum, ergo cum Pontifex Protectioni Imperatoris subiciat Ecclesias Romani Imperij adversus hæreses, &c. sine consensu Pontificis expresso, aut tacito, sive legali nequit Imperator abalienare suam universalem Advocationem, hoc ipso autem etiam præscribi à nullo potest (nisi fortè à Principe parisi potentia) cum præscriptio nulla esse possit sine quasi possessione Advocatiæ, hæc autem nequit esse legitima, cui resistit mens Pontificis.

Resp. Tertio ad quæstionem posse præscribi jus eligendi, ac nominandi Episcopos, cæterosque Ecclesiarum Cathedralium, ac Collegialium Rectores, sed non nisi præscriptione immemoriali per suppositionem secundam ita Molin. *Disp. 75. vers. quando Ecclesia, &c.* ex hoc capite justificans Regis Hispaniarum

rum etiam Collegialium in Hispanijs cæterisque annexis Provinciis, quas Ecclesias ipse erexerunt, & dotarunt; præsumitur enim justus titulus, videlicet quod vel tempore foundationis fuerit res in pactum deducta approbante Pontifice, aut postea privilegiante: huic decisioni apertè favet *Cnobilis de jure patronatus & c. generali de elect. in 6.*

467. Ex his resolvi potest non pridem proposita quæstio, an jus Patronatus, & jus Advocatiæ competens Imperatoriæ dignitati sit abalienabile.

Resp. Distinguendo inter Patronatus, quos acquisivit Cæsar uno ex tribus capitibus, videlicet foundationis, aut donationis, aut ædificationis, ac ex confiscatione bonorum habentium annexum jus patronatus. Possit abalienari primo donatione, *per c. illud 8. h. t.*, aliquando cum, aliquando sine consensu Episcopi est certum: quando donatur, aut legatur res E. g. Castrum, cui est affixus patronatus, non requiritur consensus (quia donato Castro, ad cujus utpote rei temporalis donationem nullus necessarius est consensus) ergo nec propter annexum patronatum utpote accessorie, ac indirectè donatum. Si autem jus patronatus est personale, est subdistingendum, an donatarius, vel legatarius sit locus pius E. g. Monasterium, aut etiam Clericus nomine Ecclesiæ, aut dignitatis, aut Beneficij, vel verò sit laicus: si laicus (idem est, si donetur Clerico jure, & nomine proprio, secùs Ecclesiæ) necessariò requi-

ritur consensus *c. unico h. t. in 6.* quia ad Episcopum pertinet judicare, an variatio patroni expediat Ecclesiæ, vel non: quæ ratio cum cesset si cedatur compatrono idè Episcopo irrequisito fieri potest donatio, &c. Cum non mutetur patronus: in donatione, si sit loco pio mutatur quidem patronus laicus in Ecclesiasticum, sicque melioratur conditio Ecclesiæ, idè tunc non est necessitas consensus Episcopi *Wiest. h. tit. n. 157. & seq.*

Similiter potest abalienare permutatione *arg. c. nemini Regum 16. q. 7.* ut si Princeps permutet bonum cum bono, quorum utrumque gaudet patronatu. Item abalienari potest *venditione* fundi, cui adhæret patronatus dummodo idcirco non augetur pretium, sic enim foret venditio Simoniacæ *arg. c. cum Sacerdulum de jure patronat.*

Demum est alienabile jus patronatus *prescriptione per n. 463.* Tota Responsio superior approbatur etiam in *Cod. Austriaco part. 1. Lit. 1. fol. 584. à §. 17.*

Loquendo autem de jure supremæ advocatiæ, proinde etiam de patronatu universali, seu in omnes Ecclesias (sic enim convertitur cum jure Advocatiæ) dico non posse alienari propter rationem datam *n. 466.* ob quam præscribi non potest transit tamen ad successores, quia ex privilegio Sedis Apostolicæ est annexum hoc jus dignitati, proinde censetur reale, consequenter non extingui cum persona.

